

Ladakalnis

N R . I (9 3)

2011 M. SAUSIS-BIRŽELIS

ŠIAME NUMERYJE:

- Lietuvos nacionaliniai parkai švenčia 20-metį
- Ekologinis žygis vandens keliu per Lietuvą
- Nauji veidai parko kolektyve

TURINYS

- Lietuvos nacionaliniai parkai švenčia 20-metį **2**
S. Mudinienė
- 20 metų - Lietuvos nacionalinių parkų jaunystės jubiliejus **2**
B. Šablevičius
- Savųjų išstakų beieškant **4**
J. Medelė
- Kelionė į Nidą, arba 540 km kelionė į save **5**
L. Stanaitis
- Pirmieji žingsniai parke **6**
Interviu su S. Mudiniene
- Ištroškę nuotykių ir pasirengę padėti **8**
Interviu su savanoriais F. Guiral ir E. Bal

*Linas Stanaitis
 Aukštaitijos NP ir Labanoro RP
 direkcijos
 Informacijos ir kultūros paveldo
 skyriaus vedėjas*

Pagaliau!.. Pagaliau galima garsiai pasakyti visai Lietuvai. Ką ten Lietuvai—visam pasauliui norime pranešti, kad ežerų labirinto vartai Palūšėje vėl atidaryti!

Jau girdžiu sakant: „tai kad jie niekada ir nebuvo uždaryti...“ Žinoma, kad nebuvo. Aš juk kalbu perkeltine prasme. Na, ne visai – juk Palūšės prieplauką ir valtinę galima laikyti vartais į vandens kelius. O būtent apie atsinaujinusią valtinę ir krančinę noriu visiems pranešti. Ir tai ne vienintelė staigmena, šiais metais laukianti parko lankytojų. Atsinaujino ir visos stovyklavietės – kai kurios tik šiek tiek, o kai kurios pasikeitė neatpažįstamai. O kad net ir nepatyrę vandens turistai jaustųsi užtikrinčiau, jiems kelią rodys po visą vandenų labirin-

tą išstatyti ženklai ir rodyklės.

Ta proga visiems skeptikams noriu pasakyti, kad iš Palūšės į Nidą galima nusiirti iš tikrųjų – pats išbandžiau. Ką pamačiau pakeliui, jau atskira kalba. Tepasakysiu, kad gražu toj mūsų Lietuvėlėj... Nors gražiausia yra parkuose: tuose, kurie šiemet švenčia dvidešimtąjį jubiliejų, ir tuose, kurie jį švęs kitąmet. Džiaugiuosi, kad turime saugomas teritorijas, nors galbūt kai kas visai kitaip norėtų jose šeimininkauti. O aš joms linkiu turėti tokius šeimininkus, kurie galvotų apie visus ir apie kiekvieną, matytų kiekvieną kasdieninę smulkmeną ir tuo pat metu sugebėtų žvelgti toli į ateitį. Stiprybės mums visiems.

Šie metai – savanorystės metai. Tad nepamirškime daryti gerus darbus net ir nesitikėdami jokios naudos. Galbūt įprasime tai daryti ir nenustosime, kai metai pasibaigs. O kad už gerus darbus bus atlyginta, aš net neabejoju. Tegul tas atlygis bus kito žmogaus šypsena ar patirtas moralinis pasitenkinimas. Ir taip galvoju ne aš vienas. Taip galvoja ir visas būrys savanorių iš įvairių Europos šalių, šiais metais besidarbuojančių mūsų parkuose. Tebūnie jie mums pavyzdys. ✂

A. Panavio nuotrauka

Lietuvos nacionaliniai parkai švenčia 20-metį

Sigutė Mudinienė, ANP kultūrologė

Lietuvos respublikos Aukščiausioji Taryba 1991m. balandžio 23 d. Nutarimu Nr. I – 1244 įsteigė 4 nacionalinius parkus: Dzūkijos, Kuršių nerijos, Trakų ir Žemaitijos. Tuo tarpu Aukštaitijos NP gyvuoja nuo 1974 m. Sukakties proga, šių metų balandžio 14 d. Vyriausybės rūmuose įvyko gražus kolegų ir svečių suėjimas paminėti nacionalinių parkų 20 metų jubiliejų. Tai pirmas atvejis, kai nacionaliniams parkams buvo parodytas išskirtinis Respublikos aukščiausiosios vadovybės dėmesys ir pagarba: parkuose dirbančius žmones atėjo pasveikinti Premjeras, Aplinkos ir Kultūros ministrai, sveikinimą atsiuntė Respublikos Prezidentė.

Balandžio 14 d. LR Vyriausybės rūmuose Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos organizavo konferenciją, skirtą Nacionalinių parkų dvidešimtmečiui „Lietuvos nacionaliniai parkai – krašto lobynas. Vakar, šandien, rytoj“. Konferencijos dalyviai - nacionalinių ir regioninių parkų darbuotojai, mokslininkai, planuotojai, valstybės ir savivaldos institucijų, akademinės bendruomenės, visuomeninių organizacijų atstovai - apžvelgė nacionalinių parkų kūrimosi istoriją, šiandienos problemas ir džiaugsmus, ateities viziją. Renginio metu veikė nacionalinių parkų nuotraukų ir šių parkų teritorijų pirmųjų planavimo dokumentų paroda. Padėkomis ir Saugomų teritorijų paukštėmis buvo apdovanoti labiausiai prie nacionalinių parkų kūrimo ir veiklos juose prisidėję asmenys. Pagerbti ir ilgamečiai Aukštaitijos nacionalinio parko darbuotojai. Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direktoriaus pavaduotojai Irenai Čeponienei įteikta Lietuvos Respublikos prezidentės Dalios Grybauskaitės padėka „Už novatoriškas iniciatyvas, puoselėjant pirmąjį Lietuvoje Aukštaitijos nacionalinį parką. Už asmeninį indėlį, tvarkant gamtosauginius kompleksus, kuriant turistinius maršrutus, atskleidžiant gamtos grožį. Už rekreacinių gamtos turtų išsaugojimą ir jų pažinimo sklaidą, už kantrybę ir gebėjimą perteikti amžinąsias aplinkos vertybes žmonėms“. O Gamtos skyriaus vyr. specialistas daktaras Bronius Šablevičius apdovanotas Seimo pirmininkės Irenos Degutienės padėka „Už ilgametį Aukštaitijos nacionalinio parko gamtos puoselėjimą, pagarbos aplinkai jausmo ugdymą“. Taip pat Ministro pirmininko padėka įteikta ir pirmajam Aukštaitijos nacionalinio parko direktoriui Vincui Šakaliui. Į Aukštaitijos nacionalinio parko direktorių su gražiais linkėjimais „nusileido“ Saugomų teritorijų paukštė bei Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos dovanotas Angelas.

nės padėka „Už ilgametį Aukštaitijos nacionalinio parko gamtos puoselėjimą, pagarbos aplinkai jausmo ugdymą“. Taip pat Ministro pirmininko padėka įteikta ir pirmajam Aukštaitijos nacionalinio parko direktoriui Vincui Šakaliui. Į Aukštaitijos nacionalinio parko direktorių su gražiais linkėjimais „nusileido“ Saugomų teritorijų paukštė bei Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos dovanotas Angelas.

A. Panava nuotrauka

Direktoriaus pavaduotojai Irenai Čeponienei įteikiama Lietuvos Respublikos prezidentės Dalios Grybauskaitės padėka

20 metų - Lietuvos nacionalinių parkų jaunystės jubiliejus O koks buvo pirmojo nacionalinio parko kelias?

Bronius Šablevičius
Aukštaitijos NP ir Labanoro RP direktijos
Vyr. specialistas

„Svety, esi gerbiamas ir laukiamas. Todėl nuoskaudų man nedaryk. Nesink baltų vandens lelijų – tai mano gyvenimo simbolis. Nelaužyk medžių, nerašyk žiedų. Nakvoti, sukurti lauką galima tik paskirtose vietose. Važiuoti prašom – vien nurodytais keliais. Tranzistoriaus neklykink! Klausyk, kaip ošia mano pušys. Numesta šiukšlė – net miesto grindiniui svetima. Todėl gerbk žalią miško pakelę. Svety, nepalik žemei žaizdų!“

Tokiais žodžiais Aukštaitijos nacionalinis parkas pasitikdavo savo svečius ir lankytojus 1974-1975 m., tai yra prieš 37 metus. Tiek metų dirba ir savo veiklą plėtoja pirmasis Lietuvoje nacionalinis parkas. Jau nueitas ilgas, beveik 40 metų kelias, kuris buvo itin vingiuotas ir duobėtas.

Įdomiausia, kad Aukštaitijos parkas įkurtas sovietmečiu, kada itin bijota žodžio *nacionalinis*, nes jis labai panašus į žodį *nacionalistinis*. Saugantis, kad tuometinė ideologinė Maskvos letena neuždėtų veto, buvo kilusi mintis pirmąjį nacionalinį parką pavadinti „TSKP XXV suvažiavimo“ vardu ir taip prastumti idėją į gyvenimą. Bet taip neįvyko, radus kompromisą: „Lietuvos TSR nacionalinis parkas“. Taip jis ir vadinosi 15 metų, kol 1989 m. prielipas „TSR“ savaime nukrito.

Įdomu, kad ir anuo metu aukščiausioje sovietinės Lietuvos valdžioje buvo žmonių, mąstančių lietuviškai. Jie padėjo teisiškai įtvirtinti pirmąjį nacionalinį parką. Pirmasis vyriausybinių doku-

mentas apie parko įkūrimą pasirodė 1968 m. Tuometinė Ministrų taryba konkrečias įstaigas įpareigojo nustatyti nacionalinio parko ribas, detalią išplanavimo schemą, paruošti parko nuostatus ir pateikti tvirtinti. Architektai Giedrius Daniulaitis, Vladas Stauskas, geografas Paulius Kavaliauskas 1971 m. paruošė materialinį ir idėjinį pagrindą nacionaliniam parkui įkurti didžiuoju variantu – apimant dabartinį Labanoro regioninį parką. Deja, buvo įteisintas mažasis variantas – dabartinis Aukštaitijos nacionalinis parkas.

Nacionalinio parko idėją vienas pirmųjų brandino ir spaudoje skatino bei realizavimo link stūmė prof. Česlovas Kudaba, nuo ankstyvos vaikystės gyvenęs dabartiniame Ignalinos rajone. Prie jo prisidėjo ir kiti šviesaus proto gamtosauugininkai Viktoras Bergas ir prof. Vytautas Gudelis.

Planavimo grupė taip pat buvo persisunkusi nacionalinio parko idėja, nes dirbo jau žinodama Amerikos ir Europos šalių nacionalinių parkų prasmę ir paskirtį. Tada buvo suformuluoti 4 pagrindiniai Parko tikslai, kurie tebėra kertiniai iki šiol ir vis labiau aktualėja: gamtos ir kraštovaizdžio apsauga, kultūros paveldo išsaugojimas, pažintinis turizmas ir gamtą tausojantis ūkininkavimas. Taip Č.Kudabos svajonė virto realybe, o vėliau dar išsipildė su kaupu: profesorius spėjo pamatyti vertingiausiose Lietuvos vietovėse atsiradusius dar 4 nacionalinius parkus.

Gal po poros metų nuo parko įkūrimo tuometinis Gamtos komiteto pirmininkas Kazys Giniūnas su savo komanda suformulavo esminį nacionalinio parko devizą: „Nacionalinis parkas – tai gamtos saugos mokykla“. Mačiau, kaip greit kilo pagarba mūsų ežerų krašto nacionaliniam parkui. Į jį tarybinė valdžia išdrįsdavo atvažti tada dar retas užsieniečių delegacijas ir svečius, tarp jų ir oficialųjį amerikoną, būsimą Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų. Į parką nuolat plūdo moksleivių ir suaugusiųjų ekskursijos.

Atminkime tokį faktą: Ignalinos miškų ūkiui, žuvų ūkiui ir trims kolūkiams buvo parengti ir nuleisti vykdyti specialūs ūkininkavimo projektai. Jie labai apribojo trąšų ir pesticidų vartojimo kiekius, miškų kirtimus. Miškininkystės projektą sudarė nuoširdus nacionalinio parko bičiulis Faustas Jončys, kurio dėka parkas net 20 metų turėjo tausojamąjį miškų naudojimą.

Per pirmuosius parko gyvavimo metus buvo nutiesti asfaltuoti keliai turistų patogumui – nuo jų galima buvo gėrėtis išskirtinio grožio ežerų, kalvų ir miškų panoramomis. Buvo įrengtos 16 stovyklaviečių – irgi gražiausiose paežerėse. Plūste plūdo ir vandens turistai. Per vieną vasaros sezoną parko ežerais ir upėmis praplaukdavo iki 16 tūkst. turistų.

Į mūsų Parką 1983 – 1985 m. pasisemti patyrimo kuriant nacionalinius parkus savo kraštuose buvo atvažiavę specialistų ir partinių veikėjų grupės iš Ukrainos, Totorijos ir Mordovijos.

Žinoma, visad buvo apstu ir trūkumų, netinkamos veiklos, klaidų. Aukštaitijos nacionalinio parko vežimas nuo pat pradžių važiuo labai vingiuotu, duobėtu ir... niekieno nepravažinėtu keliu. Duobėtame kelyje daug parke dirbusių žmonių iš vežimo išsikratė ir liko užmarštyje. Daug netikrumo, nepasitikėjimo, net nežinios, ar dar dirbsime rytoj, nešė įvairios sumaištytys ir priklausomybė vis naujų pavadinimų institucijoms. Vien nuo 1990 m. Aukštaitijos nacionalinis parkas buvo 12 skirtingai mąstančių ministrų pavaldume.

Bet stiprino žinojimas: dabar blogai, bet juk bus geriau. Esu tas žmogus, kuris gali palyginti parko veiklą sovietmečiu ir po Nepriklausomybės atstatymo. Kad ir kaip ten buvo, bet anais laikais Parko žemė buvo valstybinė. Tai pagrindinė sąlyga, garantuojanti parko uždavinių įgyvendinimą. Parke žemė, vandenys, miškai turi priklausyti valstybei ir visuomenei. Bet laisvosios rinkos sąlygomis Parkas verčiamas tenkintis vis mažesnėmis galimybėmis. Privati nuosavybė su nacionalinio parko tikslais nesuderinama. Gal ir galėtų būti suderinama tik esant geležinei taisyklei: visuomenė turi būti ne egoistinė, o sąmoninga, paisanti savosios valstybės interesų ir jos prestižo. Šių savybių mes dar neturime. Į save lenkti nagai ir toliau drasko valstybę. Nacionalinis parkas netenka

Aukštaitijos nacionalinio parko direktoriai (iš kairės į dešinę): Vincas Šakalis, Kazimieras Kuliešius, Algirdas Panavas, Eminuelis Leškevičius.

prasmės, jei net etatinis ekologas negali laisvai apeiti ežerų, nes ten privati, negali planuoti ilgalaikės biojvairovės apsaugos miškuose, nes jie privati, o privatininkai nežinomi, negali svečių ekskursijoms parodyti įžymių ar estetiškų vietų, nes ten kabo atgrasūs užrašai „Privati valda. Neiti ir nevaikščioti“.

Jei valstybiniai miškai bus panaikinti ir privatizuoti net nacionaliniuose parkuose ir kitose saugomose teritorijose, kaip Lietuva atsiskaitys Europos Sąjungai už tam tikrą, nemažėjantį saugomų gyvūnų rūšių skaičių? Aukštaitijos nacionaliniame parke valstybinių miškų liko 33 proc., o 67 proc. – privati arba rezervuoti savininkams. Jei tokia „aritmetika“ būtų buvusi anksčiau, prieš 37 metus, Aukštaitijos nacionalinis parkas neturėtų istoriškai išsaugotos Ažvinčių girios šlovės, savo sengirės, kurioje tebėra medžių, išdygusių dar K.Donelaičiui ir S.Daukantui gyviems esant. Išlikusi net per abu pasaulinius karus ir pokario suirutės Ažvinčių sengirė tapo mūsų parko rezervatiniu mišku. Bet štai netikėtas viržas: Ažvinčių giria jau 37 metus turi dvigubą apsaugos statusą – ir Parkas, ir botaninis-zoologinis draustinis. Tačiau šiandien nė vienas girios kvartalas nebegalėtų pretenduoti į rezervacinės vertės mišką. Kaip atsitiko, kad, kol nebuvo oficialiosios gamtos saugos ir įstatymų, 600 ha ploto miškas buvo gelbėjamas nuo kirtimų ir tapo sengire, o kada gamtos apsaugą pakėlė į valstybinės svarbos lygmenį, miškai tapo reikšmingi tik medienos požiūriu?

Bet tai dar ne viskas. 1997 m. Ažvinčių girios botaninis-zoologinis draustinis buvo sumažintas perpus. Kodėl? Juk šis nedidelis miško masyvas teikia apie 60 proc. visos Parko biojvairovės rūšių. Štai koks, pabrėžiu, buvo draustinis...

Bet yra gerų faktų ir iš nesenų metų. Štai, direktoriaujant Algirdui Panavui, jo rūpesčiu vietoj sugriuvusių medinių buvo pastatyti 7 gelžbetoniniai tiltai. Dar tebesame gana turtingi ir gyvosios gamtos turtų. Parke turime net 78 rūšis, saugomas Europos Sąjungoje. Lietuvos Raudonojoje knygoje įrašytų rūšių turime 195. Kasmet atrandame naujų, dar nežinomų Parke, rūšių. Kaip galima viso šio turto neišsaugoti?

Esu įpratęs sakyti, kad „tikrai bus geriau, reikia kantrybės išlaukti“. Tą įsitikinimą sustiprina ir Saugomų teritorijų Tarnybos direktorės Rūtos Baškytės žodžiai, pasakyti per mūsų Parko 30-metį jubiliejų: „Aš gi su Aukštaitijos parku pradėjau ne tik praktinę savo veiklą, bet ir augau kaip saugomų teritorijų specialistė. Galbūt todėl, kad jis man toks mielas ir brangus...“.

Labai vertingi (ir kiekvienas savaip unikalūs) visi kiti mūsų nacionaliniai parkai. Juk jie įkurdinti skirtinguose Lietuvos etnografiniuose regionuose, išdėstyti geriausiuose gamtiniuose kompleksuose. Parkų jaunystės 20-metis – itin graži data, lyg žmogaus gyvenimo pavasaris. Tegu juose susirenka tie darbuotojai, kurių gyvenimai tampa susipynę su parkų veikla ir klestėjimu. Tai atneša grįžtamojo džiaugsmo ir pasitenkinimo pojūtį.

Jurga Medelė,
ekologinio žygio
„Ištakos“ dalyvė

Savųjų ištakų beieškant

Palūšės turistinė bazė, viena seniausių Lietuvoje, pradėjo veikti ir pirmuosius turistus sutiko bei į vandens žygius išlydėjo 1959 metais. Ji tapo mažuoju Rytų Lietuvos uostu ir didžiųjų vandens kelių vartais gražiajame Lūšių ežere. Prabėgus daugiau kaip 50 metų, Palūšės valtinė atgimė naujam gyvenimui. Gegužės 27-ąją čia būriavosi linksmai nusiteikę žmonės, visi apžiūrino rekonstruotą valtį, moderniai sutvarkytą priplauką ir laukė svarbios akimirkos – žygio per Lietuvą vandens keliu starto. Mėlynais marškinėliais pasipuošę žygeiviai ruošėsi įveikti 540 kilometrų vandens maršrutą Aukštaitijos nacionalinio parko ežerais, Žeimenos, Neries ir Nemuno upėmis bei Kuršių mariomis, pasitelkę tik valties irklus ir upių tėkmę. Skambus žygio pavadinimas „Ištakos“ turi daugybę prasmų. Aukštaitijos ežerai maitina Lietuvos upes, čia yra ir istorinės, Lietuvos valstybei pradžią davusios Našlės žemės, Palūšėje pradėti organizuoti pirmieji Lietuvoje vandens žygiai, pagaliau čia buvo įkurtas pirmasis Lietuvoje nacionalinis parkas.

Man taip pat teko laimėti dalyvauti šioje gyvenimo kelionėje. Žeimenos upė pasitiko mus išbandymais. Energingai irkluojant ir bandant atsispirti nuo kranto, lūžo pirmasis irklas, bandant išvengti medžių sąvartos – buvo pramuštas valties šonas. Pirmiausia remonto medžiaga buvo du pakeliai kramtomos gumos, vėliau buvo įsigytas vaikiškas modelinas, ir galiausiai normalūs klijai, kurių įsigijome Vilniuje.

Vilnių pasiekėme sulyti ir sušalę. Tačiau lietis mums nesutrukdė apsilankyti Verkių parke, kur ekskursiją vedė Verkių regioninio parko gidė Milda. Vėliau Neries ir Vilnelės santakoje mūsų laukė dar šiltesnis sutikimas. Rūpestingos vieno keliautojo sesers su dukromis išvirta karšta sriuba sušildė ir suteikė

papildomų jėgų plaukti toliau. Tačiau negalėjome išplaukti simboliškai neužkopę į Gedinio pilį.

Pasikeitė dalis komandos. Prie mūsų prisijungė Lietuvos radijo žurnalistas Darius, kuris su ypatingu profesionaliu subtilumu rengė ir tiesiogiai transliavo reportažus apie žygį – rytę ir po pietų, visa Lietuva galėjo girdėti ne tik, kaip mums sekėsi plaukti, bet ir kokius nuostabius žmones sutikome bei kokias gražias vietas pamatėme. Darius kaip tikras šauklys kvietė visus aplankyti atsinaujinusius parkus bei sugrįžti prie vieno iš seniausių keliavimo būdų – keliavimo vandens keliu.

Palikę Vilnių, plaukėme Kernavės link. Kernavės kultūriniame rezervate ne tik pamatėme rudenį atsidarysiančią muziejaus ekspoziciją, bet ir sulaukėme vietinių meistrų pagalbą taisant rėvoje nuoplėštą valties vairą. Vairas buvo profesionaliai sustvirtintas ir atrodė, kad daugiau jokios kliūtys negalės jo sulaužyti.

Vėlai vakare, pasiekus Čiobiškį, dalis komandos planavo įlįsti į Čiobiškio urvą. Bet nuovargis ir aklina tamsa sustabdė nuo nutrūktgalviškos minties. Urvą aplankėme kitą dieną.

Kaune su muzika ir lietuvišku vaišingumu mus pasitiko choras „Jaunystė“ – jie su ceplinais laukė mūsų Neries ir Nemuno santakoje. Draugų ir bičiulių apsikabinimai, kalbos bei dainos skambėjo nuostabiame Santakos parke, o vakarėjantis Kaunas skelbė pagrindinę žinią – įplaukiame į Nemuną, didžioji kelio dalis jau už nugarų.

Išsukę iš Nemuno į Nevėžio intaką, apsistojome vienišo, bet jūlaus gandro sodyboje. Gandras sodybą „nusavino“ prieš gerus metus, kai jį sužeistą priglaudė draugiški tikrieji sodybos šeimininkai. Rytę, pabudus, teko atiminėti daiktus iš išdidžiai žygiuojančio gandro arba nuo mūsų palapinių ir kuprinių bandyti jį nuvilioti maistu. Visgi didžiausia gandro nuosavybė buvo sūpuoklės, nes jei tik kas bandydavo suptis, gandas stengėsi įkirsti snapu ir kai žmogus nulipdavo nuo sūpynių, užvertęs galvą, smagiai kalendavo

pergalės šūksnius.

Nemunas pasitiko mus savo ramybe ir didingumu. Visą kelią buvo ramu, tuščios geltono smėlio pakrantės priminė pajūrio kopas, aukšti lietuvių pasieniečių bokštai akyiai lydėjo visą kelią. Sutikti keli didesni laivai, žvejybinės valtys bei žemsiurbė priminė, kad šis vandens kelias vis dar gyvybingas.

Trumpam stabtelėjome pasigrožėti 1578 m. pastatyta Zapyškio bažnyčia. Kiek vėliau sustojome Vilkijoje ir apsilankėme Antano ir Jono Juškų etninės kultūros muziejuje. Veliuonoje Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų bažnyčios zakristijonas atrakino bažnyčios duris ir aprodė bažnyčioje išlikusius senosios dailės kūrinius, liturginius drabužius ir knygas, rūpestingai saugomas bažnyčios bokšte įrengtame muziejuje. Per visą Panemunį regioninį parką, iki Jurbarko, mus lydėjo parko rekreacininkas Aidas Mozūraitis. Buvome sužavėti jo žiniomis ir iškalba. Rodė, kad nėra dalykų, kurių jis nežinotų apie Nemuno ir jo pakrančių gamtą, kultūrą ar istoriją. Rambyno regioniniame parke mus pasitikusios Giedrės pasakojimas apie gandrų koloniją ir gandrų gyvenimo istorijas ilgai dar liko mūsų mintyse ir apmąstymuose. Jie kaip žmonės – gyvena, myli, skiriasi.

Kur tik apsilankėme, visur sutikome nuoširdžius žmones, kurie nenuilstamai ir entuziastingai pasakojo apie vietines įžymybes. Susimąstai – gerai, kad dar esama tokių žmonių, kurie didžiuojasi savo kraštu, jį saugo, puoselėja ir dalinasi pasakojimais apie jo istoriją.

Įsimintiniausia buvo paskutinė kelionės diena – plaukimas Kuršių mariomis. Kėlėmės tik saulei patekėjus, kad spėtume kuo anksčiau išplaukti, kol dar bangos ramios, nekaršta ir visi pilni jėgų. Jau Nemune suderinę plaukimo per Kuršių marias strategiją, darniai kibom į irklus. Komandos keitėsi kas 10 minučių. Ne tik dėl to, kad buvo sunku irkluoti, kiek dėl to, kad visi būtų irklavę paskutinius kilometrus. Tik Florencija neatlaikė Kuršių marių supimo, sėdėjo panėrusi galvą ir galvojo tik viena – kur žemė?

Netoli Nidos mus pasitiko Kuršių nerijos nacionalinio parko darbuotojai su išdidžiu Kurėnų laivu „Nida“. Įveikę „griežtą“ teatralizuotos vietinės muitinės patikrą, sėkmingai pasiekėme krantą. ☞

Galbūt netrukus išvysime vandens keliais keliaujančius karavanus...

L. Staničiaus fotomontažas

Kelionė į Nidą, arba 540 km kelionė į save

Linas Stanaitis, žygio dalyvis

Po kelionės dažnai manęs klausia: „Ar buvo verta? Ar pasiekėt savo tikslą?“ Man rodos, taip gali klausti tik žmogus, kuris pats niekada nekeliauvo. Pati kelionė yra tikslas. Ar buvo verta? O ar gali būti kitaip, jei kelionė įvyko? Ne taip jau ir svarbu, kokių tikslų mes oficialiai siekėme ir kokią žinią nešėme. Pats kelionės faktas buvo svarbiausia žinia, kurią visi suprato vienodai. O visa kita – tik interpretacijos. Vargu ar bent vienas mūsų kelyje sutiktas žmogus iki galo suvokė mūsų kelionės prasmę. Daugelis tikriausiai net nesuko sau dėl to galvos. Jie tiesiog džiaugėsi su mumis, džiaugėsi galimybe būti čia ir dabar, pajusti mus visus sujungiančią vandens tėkmę, nesvarbu, kuriame Lietuvos kampelyje begyventume. Ir jie tai darė nuo pradžios iki galo su tokiu nuoširdumu, kurio nesuvaidinsi, nesumeluosi.

Nežinau kodėl, bet mus kažkas globojo. Tas kažkas neleido mums išklysti iš kelio ir padėjo pasiekti užsibrėžtą tikslą, teisingiau – įveikti suplanuotą maršrutą. Kiekvieną dieną jautėme tarsi nematomą ranką, kuri viską surikiuodavo taip, kaip reikėjo. O vos tik perdaug atsipalaiduodavome, ta pati nematoma ranka bematant vėl pastatydavo ant žemės. Ištikus nelaimei, išeitis atsirasdavo tarsi savaime, tegul ir

D.Prancilio nuotrauka

mūsų sutiktų žmonių ir jų pagalbos pavidalu. Kaip kad meistras, Švenčionėliuose padėjęs sutaisyti laivo vairą. Manau, mums nuolat buvo primenama, kad be pasiilikusiujų krante pagalbos mes būtume per menki tokiai kelionei. Taip pat be mus pakeliui sutikusiujų ir išlydinčiųjų mes būtume patyrę tik menką dalelę to, ką patyrėme ir pamatėme. Juk piliakalnis yra tik piliakalnis, o akmuo yra tik akmuo. Be jokios abejonės, juose daug paslapties, kuri pažadina mūsų vaizduotę ir veikia mūsų emocijas. Tačiau, kai girdi kitą žmogų, pasakojantį su ypatinga aistra ir entuziazmu, pasijunti tarsi pro vos vos praskleistą paslapties skraistę išvystum begalinę visatą. Matomi daiktai ne tik kad nepraranda savo paslaptį, bet įsirežia atmintin visam likusiam gyvenimui.

Kelionė valtimi turi dar ir kitą aspektą. Tai ne tik keliavimas vandens keliu nuo taško A iki taško B. Tai ir savotiška kelionė laiku. Sakyčiau, paraleliniu laiku, nes kelionės metu laiko pojūtis visai kitoks. Jis matuojamas ne valandomis ar minutėmis ir net ne dienomis. Jis matuojamas patyrimu (potyriu), kuris keičia patį keliautoją. Nors valtis ir nemaža, tačiau vis tiek tai labai apibūrinama ir uždara erdvė vienuolikai ar dvylikai žmonių. Čia nėra galimybės pasislėpti, nėra galimybės užsislėpti. Todėl keliaujantieji vienoje valtyje mokosi nusimesti visas kaukes, vėl būti savimi. Taip pat jie geriau pažįsta save, nes pamato tarsi iš šalies, kitų drauge plaukiančiųjų akimis. Nepamenu, kuris (ar kuri) ištare frazė: „Su tokia komanda – nors ir į Švediją!“ Ši frazė tiksliai apibūdina jausmą, kuriuo gyvenome kelionės pabaigoje. Įdomu dar ir tai, kad dalį kelionės valtyje turėjome tikrą internacionalą – nuo Palūšės iki Vilniaus su mumis plaukė vokiečiai ir du prancūzai. Pastarieji vėl prisijungė kelionės pabaigoje. Ir nors kelionė iki Vilniaus truko vos tris dienas, tačiau išsiskyrimo metu atrodė, jog prabėgo visa amžinybė. Tai tik dar kartą parodė, jog po visais rasių, tautų ir kultūrų rūbais mes visi esame tiesiog žmonės. ☺

Tik faktai:

- Per žygį ežerais, upėmis bei mariomis įveikta apie 540 km.
- Pakeliui aplankyti Verkių, Neries, Panemunių, Rambyno ir Nemuno deltos regioniniai parkai, Kernavės kultūrinis rezervatas ir Kuršių nerijos nacionalinis parkas, taip pat daugiau kaip dvidešimt gamtos, kultūros, istorijos ir archeologijos paminklų bei kitų lankytinų objektų.
- Visas atstumas įveiktas 8 m ilgio medine irklinė valtimi „Palūšė“, kurią 2009 m. pagamino Kostas Danilevičius pagal laplandiškos upinės valties prototipą. Valtyje sumontuotos 4 poros irklų, kuriais vienu metu irklavo 7-8 žmonės.
- Aštuoniais irklais varoma ir upių tėkmės nešama valtis maršrutą nuplaukė per 9 dienas (tiksliau 8 paras, nes kelionė prasidėjo ir baigėsi apie pietus).
- Visą kelią įveikė šeši žygeiviai. Dar trylika arba plaukė tik tam tikrus etapus, arba bent vieną dieną buvo išlipę iš valties.
- Lietuvos radijas tiesiogiai transliavo Dariaus Švenčionio parengtus žygio reportažus. Iš viso eteryje skambėjo dešimt reportažų, kurių bendra trukmė – apie 80 min.
- Kelionėje patirti nuostoliai: du kartus lūžo vairas, pramuštas bortas (laikiniai buvo sutaisyti Pabradėje pirktu vaikišku modelinu), sulaužyti 4 irklai, pamesta ir nuskandinta Lietuvos vėliavėlė, termoso dangtelis, akiniai nuo saulės ir dar balažin kas.

Pirmieji žingsniai parke

Interviu su Sigute Mudiniene

Vienas iš nacionaliniam parkui keliamų uždavinių yra kultūros paveldo apsauga, etnokultūrinių tradicijų puoselėjimas. Todėl kultūrologas čia reikalingas kaip oras ir vanduo. Tačiau gerą specialistą rasti ne taip jau ir lengva. Gal kaip tik todėl labai džiaugėmės, kai pas mus dirbti pradėjo Vilma Čiplytė, o netikėtai jai išėjus, kultūrologo etatas kurį laiką liko laisvas.

Šiandien mes nė kiek ne mažiau džiaugiamės nauja kolege, kurią ir norime pristatyti skaitytojams. Sigutė Mudinienė yra baigusi etnokultūros studijas, daug metų dirbusi šioje srityje. Jai yra tekę organizuoti įvairius renginius, stovyklas bei ekspedicijas ir vadovauti folkloro ansambliams. Kilusi iš Ignalinos rajono, nuo Ceikinių, ji yra tikra savo krašto patriotė. Apie tai, kas ją sieja su parku ir kokias perspektyvas ji mato savo naujame darbe, Sigutę kalbina Linas Stanaitis.

L.S.: Esi naujas veidas parko kolektyve, bet ir beveik savas žmogus. Ar pati bent pameni, kiek metų tenka bendradarbiauti su parku?

S.M.: Iš tikrųjų Aukštaitijos nacionalinis parkas niekada man nebuvo „svetima žemė“, čia nuolat keliaudavom ir poilsiaudavom su šeima, rodydavom gamtos grožybes savo svečiams ir natūraliai didžiudavomės savo krašto perlu. Parko direkcijos organizuojamos šventės neatsiejamoms nuo folkloro ansamblio, su kuriuo kartu dirbam jau dvylika metų, veiklos - Sekminėse ir Medkopio pabaigos šventėje esame nuolatiniai dalyviai nuo pat susibūrimo, ne vieną kartą teko pačiai ir vesti šiuos renginius. Taigi bendradarbiavimo stažas tikrai nemažas - apie 15 metų.

L.S.: Kuo, tavo manymu, įdomus Aukštaitijos nacionalinio parko (etno)kultūrinis paveldas ir kas yra didžiausias mūsų

A.Panavo nuotr.

Per pasirodymą nacionalinių parkų 20-mečiui skirtame renginyje

turtas?

S.M.: Visa Aukštaitijos nacionalinio parko teritorija yra istorinis turtas. Net ne turtas, o visas lobynas, jeigu remtumėmės archeologo A.Girininko tezėmis - tai visos lietuvių baltų kultūros lopšys. Pradedant pilkapynais, baigiant archeologinėmis gyvenvietėmis šalia Reškutėnų kaimo. O dabar - žinoma, žmonės: ir senieji kaimų gyventojai - dar menantys, prisilaikantys tradicinio gyvenimo būdo, ir jauni kūrybingi žmonės - dirbantys bei kuriantys, pasiremdami senosiomis tradicijomis ir papročiais.

L.S.: O kaip patį ketini prisidėti kultūrinio paveldo išsaugojimo ir kaip apskritai įsivaizduoji kultūrologo darbą saugomoje teritorijoje, tarkim, nacionaliniame parke?

S.M.: Kaip pati sau pajuokauju, atėjusi dirbti į direkciją neturėjau laiko pagalvoti, ką dirbsiu, nes iškart reikėjo stvertis darbu. Nuo darbo direkcijoje pradžios gausus renginių ciklas tiesiog sukto į darbus, pradedant pirmosiomis dienomis rengtu Žemės dienos renginuku iki pat rugsėjo mėnesį įvyksiančio projekto „Susdainavimai un Lūšių“. Pagrindus ir darbo gaires paliko žmonės, dirbę prieš mane, kiekvieno iš jų indėlis į kultūros puoselėjimą buvo nemenkas. Atkurtos, sukurtos ir išgrynintos tokios gražios šventės, kaip Sekminės Meironyse, Medkopio pabaigos šventė Stripeikiuose. O tradicija ir yra tradicija todėl, kad kuriame vis savaip, pasiremdami jau sukurtu pagrindu. Tiesioginis darbas, o ne dalyvavimas šventėje atskleidė kai kuriuos niuansus, kurių galbūt anksčiau ir nepastebėjau, išskėlė naujus tikslus ir lūkesčius. Labai smagu, kad parko teritorijoje kuriasi bendruomenės ir dalį tradicijų, papročių puoselėjimo perima ant savo pečių. Iš tikrųjų taip ir turėtų būti. Jeigu šventė, paprotys ar tradicija nebus svarbi pačiai bendruomenei, jeigu mes nesidalinsim bendravimo džiaugsmu su kaimynu, ji teliks dirbtinė išraiška. Per darbą etnokultūros srityje augte su-

Su folkloro ansambliu „Čiulbutė“ Sekminių šventėje Meironyse.

ANP direkcijos fotoarchyvas

augau su tradicine Ignalinos krašto kultūra, man svarbus kiekvienas žmogus, kiekvienas kaimelis, kiekviena savitos tradicinės kultūros apraiška. O nacionaliniame parke užsislėpusiuose kaimeliuose dar yra natūraliai besitęsiančių tradicijų ir taip norisi, kad jos nenutrūktų. Taigi kultūrologo, mano nuomone, nacionaliniame parke pagrindinis darbas turėtų būti fiksuoti pirmiausia dar išlikusias tradicijas, papročius, tradicinio gyvenimo būdo apraiškas visais įmanomais būdais, kad paskui pačios bendruomenės turėtų kuo pasiremti, kad turėtumėm ką parodyti besidomintiems šia sritimi, kai jau „gyvai“ pamatyti nebegalėsime. Taip pat svarbu ir tinkamai sutvarkyti tai, kas jau yra surinkta, nes pirmųjų Aukštaitijos nacionaliniame parke rengtų etnografinių ekspedicijų medžiaga jau baigia išblukti, ją reikia skaitmeninti. Dar turiu didelį norą užfiksuoti ir išleisti leidinį apie Aukštaitijos nacionalinio parko mažąją architektūrą bei jos kūrėjus.

L.S.: Kartais juokaujama, kad tavo vadovaujamas folkloro ansamblis „Čiulbutė“ yra vos ne parko nuosavybė. O ar neketini suburti ansamblio iš parko direkcijos kolektyvo?

S.M.: „Čiulbutė“ užaugo Ignalinos etnokultūros centro prieglobsty, ten ir lieka iki šiol. Bet ansamblio pagrindinis tikslas – puoselėti Ignalinos krašto tradicinę kultūrą, folklorą, ir jį per koncertines programas perteikti. Be to, esame vos ne vieninteliai tradicinio folkloro atlikėjai Ignalinos rajone. Taigi nenuostabu, kad beveik kasmet dalyvaujam tradicinėse etnografinėse parko direkcijos organizuojamose šventėse, ir tikrai būtų „griekas“, jei Ignalinos rajone rengiamame folkloro festivalyje nedalyvautų Ignalinos krašto tradicinio folkloro atlikėjai. O dėl parko kolektyvo jau turėjom „gerąją praktiką“ Nacionalinių parkų dvidešimtmečio minėjime, kai surengėme parko direkcijos darbuotojų „trio“ koncertą (Žydris Mukulys – Labanoro dūda, Linas Stanaitis – būgnas ir balsas, Sigutė Mudinienė – būgnelis ir balsas – *red. past.*). Manau, išėjo visai neblogai ir, kas žino, galbūt tai bus kažko naujo pradžia. Žinoma, tai priklauso ne nuo manęs vienos, o nuo žmonių noro ir poreikio...

L.S.: Ką įvardintum didžiausiu savo mokytoju (etnokultūros sritį, bet nebūtinai), į ką norėtum lygiuotis?

S.M.: Tų mokytojų gyvenime pasitaikė ne vienas. Iš vienų pasisemi specifinių specialybės, darbo žinių, iš kitų – gyvenimiškos išminties. Pirmoji mokytoja, kaip turbūt ir daugeliui žmonių, buvo mama, žinoma Ceikinių – Kančioginos krašto giesmininkė, labai giliai tikinti, tikra lietuviybės patriotė (netgi sovietmečiu visi penki vaikai nebuvom nei spaliukais, nei pionieriais, nei komjaunuoliais), besilaikanti papročių bei tradicijų ir kartu labai šviesi asmenybė. Iš jos perėmiau daugelį tradicinės mūsų krašto kultūros žinių, tik nespėjau išmokyti kepti duonos, verpti ir austi, ko lig šiol labai gailiuosi... Folkloro srityje man iki šių dienų didžiuoju mokytoju išliko pirmasis folkloro dėstytojas Rokiškyje Algirdas Svidinskas, kuris pats degte degė ir kitus uždegė meile tradicinei lietuvių kultūrai ir folklorui. O čia, Ignalinos krašte, labai šiltai prisimenu vieną močiutę iš Daugėlišio, Janiną Bukauskienę, iš kurios užrašiau nemažai senybinių dainų. Bet labiausiai mane ji sužavėjo nesužadinta tikra lietuviškos moters dvasia, gyvenimiška išmintimi ir nuoširdžiai

meile liaudies dainai.

L.S.: Ko, tavo manymu, labiausiai trūksta, kad pradėtume gerbti ir vertinti savo tradicijas, papročius ir kad šiais visuotinės globalizacijos laikais neprarastume savo identiteto, o didžiuotumėmės savo lietuviška kilme?

S.M.: Sakyčiau, labiausiai trūksta pažinimo. O kaip mes galime didžiuotis ir saugoti tai, ko nepažįstame. Kad ir kaip būtų keista, šiais laikais vaikai ir jaunimas kartais daugiau žino apie pasaulio istoriją nei savo kaimo, savo gyvenamosios aplinkos tradicijas ir papročius. Dauguma papročių ir tradicijų jau yra, ypač per soviet-

Iš asmeninio fotoalbumo

„Negalvokite, kad aš visuomet dėviu tik tautinius rūbus...“, juokiasi Sigutė.

metį, išėję iš šeimų ir kasdienybėje su jais beveik nebesusiduriame. O tradicinė kultūra, folkloras, yra per „gilus“, kad patiktų neugdant supratimo. Mokymo programose su tradicine kultūra susipažįstama tik prabėgom, neišskiriama regionų specifika, o ką jau bekalbėti apie artimiausią gyvenamąją aplinką. Be to, daugelio žmonių sąmonėje ir požiūryje etninė kultūra laikoma „kaimietiška“, senų žmonių kultūra, ir jos dažnai net gėdijamasi. Todėl visai nesistebiu, kad į popsinį renginį susirenka masė žmonių – ten nereikia galvoti, jis neugdo, tik atpalaiduoja. Ir labiausiai nemėgstu „pritemptų“ „etninių“ švenčių miestuose, kurios neturi šaknų tose vietovėse, daromos tik todėl, kad rengiamos visoje Lietuvoje ir galų gale, siekiant masiškumo, nupiginaamos iki popsinio renginio alaus mėgėjams. Nebelieka nei tikrosios šventės prasmės, nebelieka jokių tradicijų perdavimo, tik pavadinimas... Tokia čia liūdna šneka, ypač matant situaciją mažuose rajonuose, kur mažiausiai

etninės kultūros specialistų, ir etninė kultūra nėra prioritetų sąrašė, kur mažiausiai šioje srityje dirbama su vaikais ir jaunimu. Bet atsiranda tokios geros programos kaip „Pilietinio ir tautinio ugdymo programa“, visoje Lietuvoje kuriasi Amatų centrai, kuriuose kaip ir muziejuose bei etninės kultūros centruose kuriamos ir įgyvendinamos įvairios vaikams ir jaunimui skirtos edukacinės programos. Aukštaitijos nacionaliniame parke, Reškutėnuose skinasi kelių Amatų centro projektas. Ypač aktyvus Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras per įvairias veiklas – žygius, ekskursijas, paskaitas, praktinius amatų mokymus, kraštotyros tyrimus – supažindina vaikus su Našlės krašto istorija ir etnografija. O pasaulis iš tikrųjų vis siaurėja, kultūros niveliacija neišvengiamas procesas, ir į akmenis amžių tikrai nebesugrįšim, o kažin ir ar benorėtume. Bet, kaip aš sakau visiems, patys nuostabiausi kūriniai sukuriami remiantis senosios tradicinės kultūros klodais, ir kad ir kiek bežiūrėtume į ateitį, vis tiek kažkada atsigręšime į praeitį, nes ten sukaupti didžiuliai išminties ir kultūros lobiai. O jei būsim visi vienodi, ar būsim įdomūs vieni kitiems? Juk į kitas šalis važiuojam pasižiūrėti, kuo jos išskirtinės, o ne ieškodami to, ką turime patys.

L.S.: Ir galiausiai tradicinis klausimas – ko palinkėtum „Ladakalnio“ skaitytojams?

S.M.: „Ladakalnio“ skaitytojams norėčiau palinkėti mažų darbėlių, iš kurių gimsta dideli darbai, meilės savo kraštui, kaimui, šeimai – tam, ką mylim, saugom ir kuo didžiuojamės. Taip pat tarpusavio supratimo, nuoširdaus bendradarbiavimo, nes pagal senolių išmintį „vienų siūlų grait nutrauksi, ale pamėgink raztraukc, kai anys juoston suvyči“. ✂

Ištroškę nuotykių ir pasirengę padėti

Švietimo ir kultūros GD

Jaunimas

Programa „Veiklus jaunimas“

2011-ieji paskelbti Europos savanorystės metais. Sutapimas tai ar ne, tačiau šiemet pirmas kartas, kai Aukštaitijos nacionaliniame parke darbuojasi du savanoriai pagal ilgalaikę savanorystės programą. Europos savanorių tarnyba (EVS) yra Europos sąjungos švietimo programos „Veiklus jaunimas“ dalis. Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija anksčiau yra dalyvavusi kaip partneris kituose šios programos veiksmuose – įgyvendinant vietinių jaunimo iniciatyvų ir tarptautinių jaunimo mainų projektus. Šiais metais direkcija dalyvauja jaunimo savanoriškos veiklos centro „Deineta“ inicijuotame projekte.

Savanoriai iš Prancūzijos Florence Guiral ir Edouard Bal į parką atvyko gegužės pradžioje ir ketina čia pasilikti iki gruodžio.

L.S.: Gal galite trumpai prisistatyti skaitytojams?

F.G.: Man yra dvidešimt dveji. Užaugau tarp obelių ir Limuzinų (tokia karvių veislė) Korezo (Correze), gimtajame Žako Širako regione, pietų Prancūzijoje. Be galo myliu gyvūnus, pati auginu dvi kates, šinšilą, arklį ir asiliuką. Vaikystėje svajočiau dresiruoti beždžiones, bet sulaukusi aštuoniolikos atradau... antis. Mat, mano pirmoji darbovietė po studijų žemės ūkio koledže buvo ančių ferma. Mūsų regionas garsėja baravykais, todėl mano kitas užsiėmimas buvo grybų ekologijos studijos. O kadangi grybai labai dera su alumi, tai iškart po universiteto baigimo išskridau į lemūrų kraštą Madagaskarą. Gal ir ne visai alaus tradicijomis garsėjanti šalis, tačiau ten aš pusę metų dirbau alaus darykloje.

L.S.: Ar nesunku buvo sugrįžti į Prancūziją po tokių egzotiškų kelionių?

F.G.: Žinoma, kad buvo sunku. Tačiau padėjo darbas su vaikais – vietinėje gamtos ir sporto asociacijoje įsidarbinau gamtos gide. O kai vėl nebegalėjau nusėdėti namuose, nusiunčiau prašymą dėl dalyvavimo Europos savanorių tarnyboje ir taip atsidūriau čia.

E.B.: Man dvidešimt devyneri. Aš užaugau Šamberi (Chambery), nuostabiame Alpių regione. Septynerius metus studijavau istoriją ir žurnalistiką. Tačiau vieną dieną supratau, kad man jau gana, ir dvejiems metams išskridau į Naująją Zelandiją, kurioje daug keliavau savarankiškai. Be jokios abejonės, ši patirtis mane stipriai pakeitė.

Grįžęs į Prancūziją 2010 metų pavasarį greitai vėl išsiruošiau į kelionę. Šįkart šešis mėnesius keliavau dviračiu po gimtąją šalį. Po to savanoriavau trijose skirtingose organizacijose,

Autoriaus nuotr.

Florencija ir Eduardas visuomet pasiruošę padėti

kurias vienija kilnus tikslas – padėti gamtai. Jose aš padėjau gydyti ir prižiūrėti sužeistus gyvūnus, vedžiau gamtines ekskursijas ir net prižiūrėjau vėžlius.

L.S.: O kaip judu susipažinote?

E.B.: Nepatikėsite, tačiau iki atvykstant čionai mes su Florencija net nebuvom pažįstami. Juk Prancūzija labai didelė šalis.

F.G.: Manau, kad mus abu čia atvedė troškimas patirti nuotykių.

L.S.: Kokie jūsų lūkesčiai? Ko tikitės iš to pusmečio, kurį praleisite čia, Aukštaitijos nacionaliniame parke?

F.G.: Tikiuosi pažinti parko gamtą – nors esu žemės ūkio specialistė, tačiau mane visada labai domino laukinė augalija. Taip pat tikiuosi pramokti lietuvių kalbos.

E.B.: Tikiuosi bent šiek tiek pažinti jūsų kultūrą, pasimėgauti laukine gamta, kokios Prancūzijoje išlikę nebent Alpių kalnuose. Taip pat tikiuosi šiek tiek pakeliauti po visą šalį, mat, esu girdėjęs, kad Lietuvoje gan populiari keliauti autostopu, o tai yra mano mėgiamiausias keliavimo būdas, nes taip keliaudamas ne tik pamatai šalį, bet ir sutinki daug įdomių žmonių.

Taip pat turiu keletą sumanymų, ką galėčiau nuveikti su vietos bendruomene. Bet tai priklausys nuo to, kaip seksis mokytis lietuvių kalbą arba bendrauti jos nemokant.

L.S.: Ka gi, belieka palinkėti jums sėkmės ir kad jūsų lūkesčiai išsipildytų.

„Ladakalnis“, Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcijos informacinis leidinys

Mūsų adresas:

Aukštaitijos nacionalinio parko ir
Labanoro regioninio parko direkcija
Palūšės k., LT-30202 Ignalinos r.

Tel./faks.: (8 386) 53135

El.paštas info@anp.lt

Redagavo ir maketavo L.Stanaitis
Spausdino spaustuvė-leidykla UAB „Firidas“

Vilniaus g.36/1, Švenčionys

Tel./faks.: (8 387) 512 14

www.firidas.lt

Atspausdinta ant perdirbto popieriaus

Tausok aplinką - perskaitęs pasidalink su draugu arba skaityk internete www.anp.lt